

8.6.2011

78/43/2011

Valtioneuvoston kanslia

VNK/1555/05/2010
Kirjeenne 27.5.2011**LUONNOS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAEIKSI VALTIONEUVOSTOSTA ANNETUN LAIN JA ERÄIDEN SIIHEN LIITTYVIEN LAKIEN MUUTTAMISESTA**

Valtioneuvoston kanslia on pyytänyt oikeusministeriöltä lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi valtioneuvostosta annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Oikeusministeriö toteaa lausuntonaan kunnioittavasti seuraavan.

Esitysluonnoksessa ministerin esteellisyysperusteet kytketään valtioneuvostolakiin otettavalla viittaussäännöksellä kaikilta osin hallintolain 28 §:n 1 momentissa säädettyihin esteellisyysperusteisiin. Esitysluonnoksen perusteluissa todetaan kuitenkin, että hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdan ns. yleislausekkeen tulkinnassa on käytännössä annettu merkitystä ministerin erityisasemalle virkamiehiin nähden. Perustelujen mukaan kynnys esteellisyyden muodostumiselle yleislausekkeen perusteella asettuu ministerien kohdalla nykyisin melko korkealle. Ministerin ei lähtökohtaisesti pitäisi tulla esteelliseksi poliittisten kannanottojen ja yhteiskunnalliseen keskusteluun osallistumisen perusteella (s. 16).

Esitysluonnoksen ratkaisu, jossa yhtäältä säännösehdotuksessa pitäydytään hallintolain esteellisyyssäännöksiin ja toisaalta säännöksen perusteluissa osoitetaan ja linjataan tulkinnallinen ero ministerin ja virkamiehen esteellisyyden välillä, ei ole oikeudellisesti täysin onnistunut. Ehdotetussa valtioneuvostolain 17 a §:ssä on kyse ministereitä koskevista erityissäännöksistä suhteessa hallintolain esteellisyyssäännöksiin. Tämän vuoksi olisi parempi, että hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdan yleislausekkeen sijasta valtioneuvostolaissa säädettäisiin ministerien osalta erityinen esteellisyyden yleislauseke, jonka perusteluissa voitaisiin luontevasti esittää ministerin erityisasemasta johtuvat tulkintalinjaukset. Tällainen ratkaisu olisi oikeus-systemaattiselta kannalta selkeämpi kuin nyt esitysluonnoksessa ehdotettu.

Ministerin esteellisyyden toteamista koskevat erityiset menettelysäännökset ovat ehdotetussa muodossaan oikeusministeriön mielestä asianmukaiset.

Ylijohtaja

Pekka Nurmi

Lainsäädäntöneuvos

Tuula Majuri